

8.

Samtliga närvarande landstingsmäns framställning rörande u n i v e r
s i t e t s f r å g a n.

Till Ålands landsting.

Då Ålands landsting företräder landskapet Ålands befolkning och förty har att bevaka denna befolknings rätt och bästa i ett sådant ärende som det, som här nedan beröres, få vi, samtliga närvarande landstingsmän, hos landstinget värdsammast framhålla följande:

Efter det landstinget den 24 sistlidna februari, då vintersessionen avslutades, åtskildes, har Finlands regering till riksdagen avlåtit en proposition angående ordnandet av de språkliga förhållandena vid landets enda statsuniversitet eller universitetet i Helsingfors. I propositionen, som omsider uppgjorts på upprepade yrkanden från finskt nationalistiskt håll och för vars tillkomst något verkligt skäl enligt vår mening ej förefunnits, skönjes tydligt ett första steg emot en förfinskning av vårt enda statsuniversitet. Propositionen innebär alltså ett dödshot emot den svenska kulturen i riket. Om den av riksdagen bleve godkänd, komme den att beröva de svensktalande studerandena möjligheten att i synnerligen viktiga vetenskapsämnen erhålla undervisning på sitt modersmål och dessutom tvivelsutan att efter några år efterföljas av nya åtgärder, avseende en fullständig förfinskning av statsuniversitetet. Detta innebure, att de svenskspråkiga studerandena därefter ej hade någon möjlighet alls att vid sagda universitet idka studier och bliva examinerade på sitt modersmål. Ett dråpslag vore därmed riktat emot landets

svenska befolkning och svenska kultur.

För vår del kunna vi ej fatta, varför man på finskt håll icke nöjer sig med en utvidgning av den finskspråkiga undervisningen med vad därtill hör, om en sådan verkligen vore av behovet påkallad, utan att samtidigt och fördenskull försöka frantaga den svenskspråkiga ungdomen dess i grundlag tillförsäkrade rätt till studier på sitt eget modersmål vid statsuniversitetet. Om helst litet god vilja finnes, böra de bägge språkgrupperna kunna beredas tillfälle att åhöra föreläsningar, erhålla undervisning, avlägga skriftliga och muntliga prov och tentamina på sina respektive modersmål. Vi kunna ej i detta fall frigöra oss från den tanken, att den egentliga avsikten med förfinsknigen är att komma den svenska kulturen i riket till livs.

Föreliggande fråga är förvisso ej så enkel, som man på finskt nationalistiskt håll nog så kortsynt tyckes förmoda. Önskar man i denna angelägenhet, som ej kan anses vara blott av inrepolitisk natur, icke respektera de grundlagsenliga rättigheter, som landets svenska befolkning tillförsäkrats, torde denna befolkning helt säkert kunna trygga sig till internationellt rättsskydd.

I nyssnämmt avseende är frågan åtminstone för ålänningarnas vidkommande fullkomligt klar. Inför Nationernas Förbund har nämligen å den finska statsmaktens vägnar högtidligen utlovats effektivt skydd för den åländska befolkningens svenska språk och svenska kultur, varjämte ålänningarna tillika tillförsäkrats rätten att för sina unga söner och döttrar erhålla undervisning på sitt svenska modersmål, något, som självfallet även måste anses innefatta fullständig undervisning vid rikets statsuniversitet. Att kringskära eller ointetgöra de åländska studenternas möjligheter att på sitt eget modersmål inhämta universitetsbildning, vore, såsom landstingets Herr Talman yttrade vid öppnandet av landstingets nu pågående höstsession, liktydigt med att våldföra sig på de särskilda förmåner, som för tretton år sedan inför världens rådsbord tillförsäkrades Ålands svenska befolkning.

Då vi undertecknade, som nu tillhöra Ålands landsting, äro ansvariga inför icke allenast den nuvarande generationen utan även inför

kommande släktled för att ålänningarnas rätt i alla avseenden bevakas och tillvaratages, kunna vi icke underlåta att göra allt, vad i vår förmåga står, och utnyttja alla de utvägar, som stå oss till buds, för att avvärja den fara, som för ålänningarnas vidkommande ligger i försöktet att förfinska rikets enda statsuniversitet.

Under sådana förhållanden få vi värdsammast anhålla,

att landstinget ville besluta att i skrivelse till regeringen framföra sin bestämda mening beträffande försöket att inskränka den vid statsuniversitetet nu försiggående svenskspråkiga undervisningen och tillika anhålla, att denna skrivelses innehåll bleve, innan riksdagen fattar sitt beslut i anledning av förenämnda proposition, genom regeringens försorg delgivet riksdagen, ävensom att landstinget, för den händelse dess erinran i saken ej bleve beaktad, därefter ville taga i övervägande, huruvida icke landstinget på grund av de utfästelser, som lämnats den åländska befolkningen, borde i denna för landskapet så viktiga angelägenhet göra en hänvändelse till Nationernas Förbund.

Mariehamn den 21 november 1934.

Anders Forsberg.

Johannes Eriksson.

C. Eriksson.

Karl Aug. Helin.

Arvid Meyer.

Paul Bengtsson.

Arvid Helin.

Albert M. Jansson.

Jens Eriksson.

Torng Sundström.

Jacobson.

Eli Olsson.

Jenssen Jöblen

P. K. Petersson

Chri Lundberg

L
vord Wörman

Anderssonberg.

Johan Jöblen

Walter Jöblen

L. Brannan

Alvng Lindquist.

Stenlund

Carl G. Paulson

Egosta Nordman.

Karl Husell

Paul Lavallo

Tommy Brannan

Ersta Jöblen